CZĘŚĆ XLIX — № 3. ROK 25 — (1854.)

TYGODNIK
PETERSBURSKI

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

GAZETA URZĘDOWA

KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Cena ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. POŁROCZNA 8 rubli srebrem.

WTOREK, $\frac{12}{24}$ STYCZNIA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, $\frac{11}{23}$ STYCZNIA.

W numerze 8 (20) Stycznia gazety *Journal de Saint-Pétersbourg* czytamy:

«Wiadomo już Publiczności z gazet zagranicznych, że Wielka Brytanija i Francya dały rozkaz swoim połączonym flottom wejścia na Czarne Morze.

Gdy rozkaz ten słownie tylko został tu podany do wiadomości Gabinetu CESARSKIEGO, ten uznał za konieczne, przedewszystkiém zażądać, tak w Londynie, jak w Paryżu, kategorycznych objaśnień względem charakteru i rozciągłości środków, jakie dwa pomienione Rządy do tego kroku przywiązują.

Od wypadku tych objaśnień zależeć będzie dalsze znalezienie się Gabinetu CESARSKIEGO.»

Przez Dodatek do Rozkazu dziennego CESARSKIEGO z dnia 1 Stycznia, w dowodzie szczególnego MONARSZEGO zadowolenia z odznaczających się czynów waleczności, dokonanych przez 2-gi i 3-ci bataljony Brzeskiego, 1-szy Białostockiego pułków pieszych, 1-szy, 2-gi i 3-ci Wileńskiego pułku strzelców i lekką № 2 bateryą 13-ej brygady artylleryi, w świetném zwycięztwie, odniesioném w bitwie z turkami 14 Listopada 1853 roku pod Achałcychem,—N. PAN Najłaskawiej nadaje: pomienionym bataljonom — chorągwie św. Jerzego z napisem: «*za porażenie turków 14 Listopada 1853 roku pod Achałcych*» a lekkiej № 2 bataryi 13 artylleryjskiej brygady — srebrne trąby też z napisem: «*za porażenie turków 14 Listopada 1853 roku pod Achałcych.*»

— Przez Rozkazy dzienne CESARSKIE z dnia 2 Stycznia, liczący się w jeździe i w zapasowych wojskach Jenerał-major *Kruzenstern 1*, mianowany Dowodzącym dwiema brygadami rezerwowych i zapasowych szwadronów 1 i 2 dywizyj Dragonów; — 4 Stycznia, wykreślony zostaje ze spisów, (w liczbie innych) Podporucznik pułku Jenerał-Feldmarszałka Xięcia Warszawskiego Hrabi Paskiewicza-Erywańskiego *Oskierko*, poległy w bitwie z turkami; — 5 Stycznia, Pułkownik pułku Wołyńskiego gwardyi *Łappa*, otrzymuje dymissyą dla słabości zdrowia, w celu przejścia do służby cywilnej z rangą Radzcy Kollegialnego; wykreślony ze spisów, Dowodzca pułku Grenadyerów J. C. WYSOKOŚCI W. X. KONSTANTYNA MIKOŁAJEWICZA Jenerał-major xiążę *Orbeljan 3*, zmarły z ran odniesionych w bitwie z turkami.

— Przez Rozkaz dzienny CESARSKI w Wydziale Cywilno-wojskowym Marynarki, z dnia 30 Grudnia, Vice-Dyrektor Departamentu lasów okrętowych Radzca Stanu *Grigorow*, podniesiony do rangi Rzeczywistego Radzcy Stanu; mianowani: Jenerał-Audytor Flotty, Radzca Tajny Xiążę *Eristow*, Senatorem i Członkiem Morskiego Audytoryatu Jeneralnego a urzędnik Biura Ober-prokurorskiego w Rządzącym Senacie, Radzca Kollegialny, Kamer-junker Xiążę *Golicyn*, pełniącym obowiązki Jenerał-Audytora Flotty z pozostaniem Kamer-junkrem.

Reskrypta CESARSKIE.

I.

Dany na imię Prezesa Departamentu Ekonomii Państwa w Radzie Państwa, Rzeczywistego Radzcy Tajnego hrabi Gurijewa.

Hrabio Alexandrze, synu Dymitra! Długoletnia służba wasza oznaczona jest niezmienną i pałającą gorliwością ku Tronowi i Ojczyźnie. Dziś z zadowoleniem widzę nowy dowod pożytecznej działalności waszej z zajęć waszych w Departamencie Ekonomii, w Radzie Państwa, w którym, pod przewodnictwem waszém, dokonane zostały w ostatnich cza-

sach z całą skutecznością i ku zupełnemu zadowoleniu Mojemu, mnogie rozległe prace szczególnej wagi. Oddając zawsze winną sprawiedliwość osobliwym zasługom waszym w zawodzie służby krajowej, przyjemnie Mi jest ponowić wam wynurzenie szczególnej Mojej łaski i wdzięczności, pozostając ku wam nazawsze przychylnym.»

S.-Petersburg, 31 Grudnia 1853 roku.

II.

Dany na imię Moskiewskiego Wojennego Jenerał-Gubernatora, Jenerał-adjutanta, Jenerała piechoty, hrabi Zakrewskiego.

Hrabio Arseni, synu Andrzeja! Z osobliwém zadowoleniem odebrałem złożone Mnie przez was pozdrowienie od wszystkich mieszkańców Moskwy z okoliczności doczekanego Nowego Roku. Oceniając w zupełności uczucia wiernego poddaństwa, któremi stale są ożywione wszystkie stany mile Mi wiernej, pierwotnej Mojej stolicy, nader Mi jest przyjemnie, oświadczyć przy niniejszém zdarzeniu tak im, jak i wam, szczerą Moję wdzięczność i zapewnić o stałej Mojej życzliwości.

Pozostaję ku wam nazawsze przychylnym.»

W Petersburgu, 1 Stycznia 1854 roku.

Na oryginałach własną J. C. Mości ręką podpisano:

«MIKOŁAJ.»

Dyplomata Cesarskie.

I.

Naszemu mile-wiernemu Stanowi Kupieckiemu Moskiewskiemu.

Moskiewski Wojenny Jenerał-Gubernator podał do Naszej wiadomości, że Stan Kupiecki pierwotnego stołecznego Grodu Naszego, odznaczające go zdawna wiernopoddanicze przywiązanie swoje, udowodnił przyniesieniem znacznej ofiary pieniężnej na cel przygotowania lazaretowych potrzeb dla wojsk, obecnie walczących przeciw wrogom Wiary Chrześciańskiej. Dozwoliwszy użyć tę ofiarę na cel, tak sercu Naszemu bliski, nader Nam przyjemnie wynurzyć Stanowi Kupieckiemu Moskiewskiemu Naszę serdeczną wdzięczność za gorące jego spółczucie ku walecznym obrońcom świętych praw Kościoła, Tronu i Ojczyzny. Przy tém, pocieszającém dla Nas zdarzeniu, zapewniamy wszystkich obywateli Moskwy o Naszej niezmiennej ku nim życzliwości.

W Petersburgu, 1 Stycznia 1854 roku.

II.

Naszemu Rzeczywistemu Radzcy Tajnemu, Kontrolerowi Państwa Chitrowo.

Odczytawszy zdanie sprawy z czynności powierzonego wam wydziału, ze szczególném zadowoleniem przekonałem się znowu o wzorowym porządku, działalności i sumiennej ścisłości, z jakiemi prowadzone są interessa Kontroli Państwa, oraz, z jaką pilnością rachunkowość wszystkich zarządów, w skutek przestrog waszych, stopniowo się udoskonala.

Przypisując tyle pomyślny stan tej ważnej gałęzi Rządu niezmordowanej troskliwości waszej, nadaję wam, w dowodzie osobliwego zadowolenia Mojego, brylantowe ozdoby orderu świętego Apostoła Andrzeja.

Pozostaję ku wam nazawsze przychylnym.

W Petersburgu, 4 Stycznia 1854 roku.

Na oryginałach własną J. C. Mości ręką podpisano:

«MIKOŁAJ.»

— Przez takiż Dyplomat z dnia 1 Stycznia, Senatorowi, Rzeczywistemu Radzcy Tajnemu *Gorgoli*, Najłaskawiej nanade zostały brylantowe ozdoby orderu Św. Alexandra Newskiego.

— Zostający w Ministerstwie Wojny, Rzeczywisty Radzca Stanu *Ustriałow*, mianowany został Vice-Dyrektorem Kancellaryi tego Ministerstwa, z pozostaniem Urzędnikiem do poleceń przy Ministrze Wojny.

— N. Cesarz Jmć raczył Najłaskawiej zezwolić na przyprowadzenie do skutku aktu, którym Pani Ludwika *Horwatt* zapisuje dożywocie na rzecz małżonka swojego, Marszałka Mińskiego, Ottona *Horwatta*.

Ukazy Rządzącego Senatu.

1.) *28 Grudnia*, (z 1 Depart.) Z ogłoszeniem cen utrzymywania w Szpitalach wojskowych rang niższych.

2.) *30 Grudnia*, (z tegoż Depart.) Z ogłoszeniem woli Cesarskiej, iżby na zakłady wychowania wojskowe i innych wydziałów, rozciągnięte było prawo pobierania procentów od kapitałów, umieszczonych w Zakładach Kredytowych Państwa, po upływie trzech miesięcy; od tego wszakże zostają wyjęte kapitały znajdujące się w Urzędach Powszechnej Opieki.

— Odebrano zawiadomienie urzędowe z Persyi, iż Rząd tameczny zabronił wszystkim swoim poddanym nosić futra: kuny i tchórze, oraz popielice, wyjąwszy kobiety i dzieci. Przywoz takowych futer do Persyi zostaje przeto zakazany a Komory Celne Perskie odebrały rozkaz konfiskowania tych futer wszędzie, gdzie się znajdą, tak w miastach jak i na granicy.

Czynności oddziału Vice-admirała Sierebriakowa.

W nocy na 7 Listopada Vice-admirał *Sierebriakow*, z oddziałem, złożonym z fregat «Messemwria» i «Sizopol,» korwett «Andromacha» i «Pylades,» brygu «Ptolomej,» statków parowych «Chersones,» «Moguczyj,» «Bojec» i «Mołodiec» i z 8 kozackiemi łódkami, odpłynął z portu Redut, a 7 Listopada, o godzinie 11 rano, podszedł ku postowi św. Mikołaja, i stanął na kotwicy. Niezwłocznie potém statki nasze wszczęły ogień, na który Turcy odpowiadali silnemi i trafnemi strzałami z bateryj, usypanych na brzegu. Vice-admirał *Sierebriakow* nieprzestawał bombardować przez ciąg około dwóch godzin i zrządziwszy znaczną nieprzyjacielowi szkodę, zdjął się z kotwicy, dla żeglowania ponad Anatolij-

skiém wybrzeżem, spadanie barometru nie pozwalało oddziałowi przedsiębrać żadnych działań wojennych przeciw Trebizondu i Vice-admirał *Sierebriakow* postanowił odpłynąć do Suchum-Kale. Przechodząc mimo Eski-Trapezontu (starego Trebizondu, o czterdzieści mil od Batum, oddział spotkał pięć koczerm, pod banderą turecką, natychmiast napadł na nie, i odciąwszy z nich jedną, ze 14 ludźmi komendy, wziął ją w niewolą, pozostałe zaś koczermy umyślnie się osadziły na mieliznie nadbrzeżnej. Poniżanie się barometru nie dozwoliło i w niniejszym przypadku Vice-admirał. *Sierebriakow* zniszczyć je, (*) oddział wrócił do Suchum-Kale. Podczas bombardowania postu św. Mikołaja strata z naszej strony wyniosła: w zabitych, marynarzy rang niższych dwóch, w ranionych, ober-oficera (miczman Obezjaninow) i rang niższych pięciu. Statki ucierpiały następne uszkodzenia: «Mesemwria» z lewej strony pod skułą jeden przestrzał i uszkodzony fok-maszt; «Sizopol» w bok pięć przestrzałów, i uszkodzone dwa baty; przebite fok-bram-sztag i forduny; zabitych dwóch i ranionych 2 majtków. Korwetta «Andromacha,» przy prawym retiradnym porcie przebite kulą szalowanie z desek, przebita muszla, szpring i w wielu miejscach ruchome przyrządy, a 8 wiosłowy bat złamany granatą. Korwetta «Pylad» fok-maszt, poniżej achkantów na sążeń, przestrzelony kulą działową, na wysokości 1½ sążnia od pokładu, wystrzelona w tymże maszcie szczerba na 3 cale; w korpusie trzy przestrzały, raniony miczman Obezjaninow i 2 majtków. Statek parowy «Chersonez», dwa przestrzały w bargout i tamburach, rozbite szyby w oknach luk machinowych. Statek parowy «Moguczyj,» dwa przestrzały w przodzie i przy rudlu, oba nad oszalowaniem. Statek parowy «Bojec» w różnych miejscach części nadwodnej korpusu ośm przestrzałów, z których dwa na wylot, uszkodzona for-stenga, raniony jeden opalacz. *(R. I.)*

O CHOLERZE.

W *Petersburgu*, po 6 Stycznia pozostawało chorych 23 — w ciągu doby zachorow. 10 — wyzdr. 1 — umarło 2 — po 7 Stycznia pozostało chorych 30.

W ciągu doby zachor. 7 — wyzdr. 0 — umarło 7 — po 8 Stycznia pozostało chorych 30.

W ciągu doby zachor. 20 — wyzdr. 1 — umarło 4 — po 9 Stycznia pozostało chorych 45.

W ciągu doby zachor. 27 — wyzdr. 0 — umarło 16 — po 10 Stycznia pozostało chorych 56.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 4 (16) Stycznia.

Rozkaz do Zarządu Cywilnego Królestwa Polskiego.

Przez postanowienia Rady Administracyjnej.

W Wydziale Kommisyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, mianowany: Kommisarz Administracyjny Cyrkułu XII miasta Warszawy, Assesor Kollegialny Felix Jerzmanowski, pełn. obow. Naczelnika powiatu Sieradzkiego.

Przeniesiony, na własne żądanie: Naczelnik powiatu Sejneńskiego, Radzca Kollegialny Grzegorz Buczyński, na pełn. obow. Naczelnika powiatu Zamojskiego.

(*) Koczermy były opatrzone w miedziane 8 funtowego kalibru działa.

Przez rozporządzenia Kommisyj Rządowych i władz oddzielnych.

W Okręgu Naukowym Warszawskim, mianowany: Kandydat S.-Petersburskiego Uniwersytetu Antoni Funkenstein, Nauczycielem w Szkole powiatowej 2 w Warszawie.

W Zarządzie Warszawskiego Wojennego Jenerał-Gubernatora, mianowani: Naczelnik Wydziału Administracyjno-Policyjnego w Zarządzie Ober-Policmejstra miasta Warszawy Ludwik Kraków, pełn. obow. Naczelnika 1 Wydziału; Kontroler, Sekretarz Gubernijalny Władysław Rosiński, pełn. obow. Naczelnika Wydziału Administracyjno-Policyjnego; Assesor Prawny Wydziału Kontroli służących, Rejestrator Kollegialny Alexy Rutkowski, pełn. obow. Kontrolera Wydziału Administracyjno-Policyjnego, i Tłumacz do języka Francuzkiego August Rychter, pełn. obow. Starszego Sekretarza oddziału pasportowego w tymże Zarządzie.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

AUSTRYA. Korrespondencya Nowej Gazety Pruskiej z Wiednia wyraża przekonanie, że demonstracya angielsko-francuzka na Czarném morzu chybi zupełnie swojego celu i że nie tylko nie spowoduje Rossyi do zatwierdzenia propozycyj, już przyjętych przez Portę, ale będzie miała skutkiem utrwalenie Rossyi w jej postanowieniach, opartych na prawie. Co do nadziei, że wielkie Mocarstwa Niemieckie będą służyły za narzędzie egoizmowi Angielskiemu i poprowadzą swoje armije przeciw dawnemu sprzymierzeńcowi swemu, korrespondent uważa ją za śmieszną, gdyż byłoby to, zdaniem jego, posądzać te Mocarstwa o zamiary samobójcze.

— Co się tyczy neutralności Szwedzko-Duńskiej, opowiadano w Wiedniu, że to przymierze pochwalane jest tak w Austryi, jak i w Prusiech, ale to ostatnie Mocarstwo odmówiło swego doń przystąpienia.

Wiedeń, 7 Stycznia. Podług listów z Berlina do Gazety Augsburskiej, Gabinet Wiedeński przesłał notę Rządowi Badeńskiemu wzywając go, iżby, w interesie wewnętrznego pokoju Germanii, starał się, ile to będzie podobném, o uprzątnienie zajścia z Duchowieństwem katolickiém.

— Hrabia i Hrabina de Chambord, wróciwszy 2 Stycznia do Frohsdorf z Brunsee, dokąd jeździli dla odwiedzenia Xiężny de Berry, odjechali 11 tegoż m. do Pragi z licznym orszakiem. Z Pragi JJ. KK. Wysokości mieli odbyć podróż po Niemczech. W Wiedniu chodzi pogłoska, że Hrabia i Hrabina mają zamiar udać się z Pragi do Eisenach dla odwiedzenia Xiężny d'Orléans. Nikt ze znakomitszych osób zwykłego we Frohsdorf orszaku Hrabi de Chambord, nie towarzyszy mu w obecnej wycieczce.

Medyolan, 8 Stycznia. W Gazecie urzędowej Medyolańskiej czytamy: «Wszystko, co było głoszono po dziennikach

o wyprowadzeniu wojsk francuzkich z Państwa Papiezkiego, jest błędne i zmyślone. Wprawdzie skoncentrowano wojska te na kilku punktach, ale nigdy nie myślano o odwołaniu ich do Francyi i nawet, jeżeli wojna wybuchnie na Wschodzie, kontyngens armii francuzkiej w Państwie Papiezkiém zostanie pomnożony.» *(R. I.)*

PRUSSY. W dniu 11 Stycznia, w Berlinie, umarła hrabina de Viereck, Pierwsza Dama honorowa śp. Królowej Ludwiki, Dama orderu rossyjskiego św. Katarzyny. Od roku 1793 znajdowała się ona ciągle na Dworze Królewskim.

— 1 Stycznia umarł w Koblentz jenerał Griesheim, Komendant tego miasta i twierdzy Ehrenbreitstein. W 1848 roku odznaczył się on przybraniem energicznej postawy i wydał znakomite pismo przeciw wykonaniu przez armiją Pruską przysięgi na wierność ówczesnemu Wikaryuszowi Cesarskiemu.

— Pierwsza Izba ostatecznie obrała na obecną sessyą swoim Prezesem, dotychczasowego Prezesa, hrabię Rittberg.

— Gazeta *Zeit* donosi, że Druga Izba, na posiedzeniu tajném, zatwierdziła w zasadzie ugodę zawartą z W. X. Oldenburgskiém o nabycie territorium w ujściu Jahdy, na wybrzeżu morza północnego, gdzie Rząd Pruski zamierza założyć port wojenny.

— Podług innych doniesień taż ugoda została zatwierdzona przez Sejm nadzwyczajny Wielkiego Xięztwa Oldenburgskiego.

FRANKFURT. Sejm Niemiecki rozpoczął swe prace tegoroczne posiedzeniem, które odbyło się 12 Stycznia.

— Piszą z Frankfurtu do Nowej Gazety Pruskiej 12 Stycznia, że Sejm Niemiecki odebrał od Gabinetu Francuzkiego notę, zapowiadającą, że we wszystkich wynikłościach, jakie zajść mogą z powodu zwikłań na Wschodzie, Francya będzie stale szanowała neutralność Związku Niemieckiego.

OLDENBURG. Przy zagajeniu nadzwyczajnej sessyi Sejmu Wielkiego Xięztwa Oldenburgskiego Ministerstwo udzieliło mu wiadomość, że w skutek zawartej między dwoma Rządami ugody, Wielki Xiążę Oldenburgski ustąpił Prussom (za summę 400,000 talarów, jak twierdzi jedna gazeta) zatokę Jahde i territorium przyległe posiadłości Jever, na port wojenny, przeznaczony dla obrony wybrzeża północnego Niemiec. Miejscowość wybrana, pod wszystkiemi względami, odpowiada warunkom założenia portu wojennego pierwszego rzędu.

KARLSRUHE, *12 Stycznia.* Sessya Sejmu otwarta dziś została przez Xięcia-Regenta. Wspominając w mowie swojej o zajściu Rządu z Arcybiskupem Friburgskim, Xiążę czyni nadzieję rychłego załatwienia nieporozumień przez układ.

— Podług gazety *Zeit* i innych nowin odebranych wprost z Friburgu (w Brisgau), zajście między Rządem i Arcybiskupem jest na drodze załatwienia przez układ. Arcybiskup przesłał list z powinszowaniem Nowego Roku wielkiemu Xięciu; J. K. Wysokość ze swej strony posłał do niego swego Adjutanta, pułkownika Schuler; ten miał długą rozmowę z Prałatem, który pozostał z niej mocno zadowolnionym.

WEIMAR. Piszą z Weimar, 7 Stycznia, że Hrabia Paryża, który, jak wiadomo, bawi przy matce, Xiężnie Orleańskiej, w Eisenach, jest tak cierpiący i osłabiony, iż po kilka dni przepędza w łóżku. Szczególniej niepokojącym w organizacyi młodego Xięcia symptomatem, jest niedostateczne rozwinięcie piersi. *(J. de S.-P.)*

NIDERLANDY.

HAGA, *6 Stycznia.* W nocy na przeszłą Środę, postawiono na wielkim placu tutejszej stolicy posąg kolossalny spiżowy zeszłego Króla Wilhelma II, roboty młodego a już wsławionego snycerza hollenderskiego P. Reebelts. Pomnik ten będzie odkryty 19 Stycznia, w rocznicę urodzin Królowej Matki. *(P. P.)*

ANGLIJA.

LONDYN, *11 Stycznia.* Przesilenie w Ministerstwie wojny jeszcze nie skończyło się, i sądzą powszechnie, że lord Hardinge, wódz naczelny armii, wyjdzie do dymissyi.

— Derbyci od niejakiego czasu zgromadzają swe siły dla wystąpienia w groźnej oppozycyi przeciw Gabinetowi; szczególniej w kwestyi Wschodniej stronnictwo to pragnęłoby zupełnej zmiany systematu. Naliczają do 260 lub 280 tych stronników dawnego Ministerstwa hrabi Derby. Zkądinąd, przywódzca tej partyi P. Disraeli gotuje projekt obszernej reformy Parlamentowej, który ma wnieść na Parlament dla zobojętnienia projektu lorda Johna Russell.

— P. S. Sadleir, członek Parlamentu, wziął dymissyą od urzędu Lorda Skarbu.

— Lord Harris, Gubernator wyspy Trinity, mianowany został Gubernatorem Madras.

— J. K. Wysokość Xiężna d'Aumale, synowa Ludwika-Filippa, w przeszły Czwartek, w Twickenham, powiła syna, któremu dano tytuł Xięcia (Duc) de Guise.

— Nie potwierdziła się pogłoska, rozsiana w Paryżu, jakoby Namikowi-paszy udało się zaciągnąć w Londynie pożyczkę. Dotąd żadna umowa nie została zawarta.

— Potwierdza się wiadomość, że mimo to, iż między Posłem Angielskim i Rządem Perskim stosunki dyplomatyczne zostały przywrócone, Persya niemniej jednak czyni przygotowania do wojny z Turcyą.

— Urzędowe zdanie sprawy o obrotach handlowych za Listopad, po 5 Grudnia, jest nader pomyślne. Całkowita wartość towarów wywozowych wyniosła 7,628,700 funtów sterlingów, co daje 1,505,730 funt. sterl. przewyżki nad takimże miesiącem roku 1852.

— Donoszą z Przylądka Dobrej Nadziei, że tam stoją pięć wielkich okrętów transportowych i czekają na wojska, mające wrócić znad granicy. Wojska te mają być przewiezione do Indyj, mianowicie do Madras. *(J. de S.-P.)*

Londyn, 12 Stycznia. Rozruchy zaszły w przeszły Piątek, 6 b. m. w Crediton, pod Exeter. Piekarnie zostały spłądrowane przez bandę od 200 robotników, zbrojnych w pałki.

W Exeter, 10 Stycznia, zrabowani też zostali piekarze. Wojsko musiało iść do attaku na burzycieli, których było około 1000. Ztamtąd wyparci, pociągnęli oni do Exminster z zamiarem spalenia dwóch ferm, gdzie są wielkie zapasy zboża; oddział jazdy został posłany na obronę tej miejscowości.

— Na Giełdzie 13 Stycznia Konsolidy 93.

— Przybyły świeżo statek parowy *City of London* przywiozł wiadomości z Lisbony. Eskadra admirała Corry, licząca 10 okrętów, zawsze jeszcze stała na Tagu i miała odpłynąć za ustaniem panujących burz morskich.

— List z Malty, z dnia 8 Stycznia, donosi, że dwie fregaty hollenderskie, jedna korwetta austryacka i jedna fregata pruska zawinęły do tego portu. — Okręty kupieckie, najęte dla przewozu węgla zakupionego dla flotty angielskiej, odpłynęły na morze Czarne, wprost do Trebizondu.

— P. J. Bowring, Konsul angielski w Kantonie, mianowany został Pełnomocnikiem Królowej Jmci i Dyrektorem handlu w Chinach.

— Umarł 8 b. m. jenerał vice-hrabia Beresford.

Londyn, 13 Stycznia. Rozruchy zostały poskromione w Exeter i prowadzi się sądowe śledztwo.

— Przedwczora, przez dzień cały utrzymywała się pogłoska, (mówi gazeta Morsko-handlowa), że ważne nieporozumienia zaszły w łonie Gabinetu i że według wszelkiego podobieństwa nastąpią ważne zmiany w jego składzie.

Skądinąd *Standard* twierdzi, że hrabia Derby został wezwany do Londynu jak najśpieszniej. Sądzą, że wezwanie to nastąpiło ze strony Królowej albo i samego Gabinetu, w celu otrzymania od szlachetnego Lorda poparcia czynności Gabinetu, albo też i utworzenia nowej Ministeryalnej kombinacyi.

— W Limerick, mnóstwo robotników bez roboty nalegało o posłuchanie u Mera. Przyjęci przez tego urzędnika oświadczyli, że nie mają czego jeść i że trzeba im dać chleba, lub pozwolić rabunku. Obawiano się rzeczywiście attaku do składów żywności; wszakże robotnicy dali się ukoić zapewnieniem, że wkrótce rozpoczną się prace około drogi żelaznej w Foynes.

— P. Carr, drugi kapitan okrętu J. K. Mości the *Myrmidon*, został zamordowany przez krajowców w Kanzabou, na jednej z wysp Bijoinza, na zachodniem wybrzeżu Afryki, między Sierra Leone i Bathurst, 28 Listopada, podczas kiedy się bawił rybołowstwem. Okręty *Antelope*, *Myrmidon* i *Britomart* poszły dla otrzymania zadośćuczynienia za to morderstwo. *(P. P.)*

FRANCYA.

PARYŻ, *13 Stycznia.* Monitor wczorajszy zawiera Dekret Cesarski, który zdejmuje zakaz wywożenia z Francyi do Algeryi jarzyn suchych i kartofli, a zabrania po 31 Lipca 1854 wywozu tychże produktów z Algeryi zagranicę.

— W porcie Lorient odebrano rozkaz uzbrojenia czterech fregat wojennych. Podobnež rozkazy wyprawione zostały do kilku innych portów. Minister Marynarki czynnie zajmuje się uorganizowaniem trzeciej eskądry rezerwowej, która ma się składać z siedmiu okrętów i sześciu fregat parowych.

— Wiadomości handlowe z Paryża są niepomyślne szczególniej dla tej gałęzi przemysłowości, która jest znana pod nazwaniem *towarów Paryzkich*, to jest wszelkich cacek i przedmiotów zbytku salonowego. Zwykłe obstalunki, z Anglii i Stanów Zjednoczonych na Święta Bożego Narodzenia, Nowego Roku i Trzech Królów, prawie całkiem chybiły. Niniejsza stagnacya panuje i w innych gałęziach Paryzkiego przemysłu i wszystko to przypisywane jest zwikłaniom na Wschodzie.

— Jeden z korrespondentów gazety Belgijskiej pisze z dnia 12 b. m. z Paryża: «Dziś horyzont polityczny zachmurzył się w skutek pogłoski, że Austrya zaprotestowała przeciw wejściu flott na morze Czarne; mówiono, iż z Konstantynopola odebrana została depesza o uczynionych przez Posłów Austryackiego i Pruskiego zastrzeżeniach w tymże przedmiocie. Podług innych twierdzień, Austrya zażądała tylko objaśnień co do tego faktu, tak niezgodnego, jej zdaniem, z krokami pośrednictwa i układów, wszczętemi w Wiedniu i miała zapytać, jak daleko dwa sprzymierzone Mocarstwa posunąć się zamierzają.

«Przygotowania do wojny jak najdzielniej są posuwane.

«Zewsząd, nadewszystko od Komitetów handlowych departamentowych, przybywa mnóstwo adressów przeciw wypowiedzeniu wojny. Wiadomo jak mało prowincye francuzkie obchodzi kwestya Wschodnia.»

— Twierdzą za rzecz pewną, że gazeta Belgijska *Independance Belge* została zjednana przez Ministerstwo Francuzkie i będzie odtąd całkiem na jego usługi. Dla zamaskowania się, kiedy niekiedy wystąpi z rzekomą oppozycyą w przedmiotach mniejszej wagi; od czasu do czasu numera jej będą też na poczcie konfiskowane. *(J. de S.-P.)*

Paryż, 14 Stycznia. Wiadomość, że Austrya i Prussy stanowczo zażądały od Rządów Francuzkiego i Angielskiego objaśnień względem wejścia flott na morze Czarne, potwierdza się.

— W *Patrie*, w wiadomościach najpóźniejszych, piszą: «Ostatnie depesze ze Wschodu potwierdzają wiadomość, o wejściu skombinowanych eskadr na morze Czarne. Na dawnem stanowisku pozostały tylko okręty francuzkie *Friedland*, *Yena* i *Henri IV*, trzy okręty angielskie i kilka fregat dla obrony Bosforu.

— Piszą w Gazecie *Bulletin de Paris*: «Neutralność Belgii we wszelkich wypadkach, jakie mogą zajść w Europie, jest faktem politycznym, dziś już zupełnie zapewnionym.»

— W przedmiocie zajścia z Rządem Egyptskim, czytamy w *Journal des Débats* co następuje: «Odebraliśmy listy z Alexandryi z dnia 3 Stycznia. Vice-król wyjechał z Kairu do górnego Egyptu i podróż jego trwać będzie nie mniej nad sześć tygodni. P. Princeteau, podpułkownik, P. de Beaulain-

court, kapitan artyleryi i pięciu inni oficerowie i podoficerowie tejże broni, którzy, na żądanie samegoż Vice-króla, oddani byli przez Ministra Wojny francuzkiego w rozporządzenie władz Egyptskich, wracają do Francyi. Niezaprzeczone usługi, oddane przez tych znakomitych oficerów, nie nie zdołały przeciw systematycznej niechęci Abbasa-paszy ku wszystkiemu, co jest francuzkie, i po wyjściu terminu ich zobowiązań, dano im wszystkim, prócz jednego P. Princeteau, odprawę, a to w sposób nie nader ujmujący. Dawniej, z niewiększą grzecznością postąpiono z P. Motet, kapitanem inżenjerów, który znajdował się w służbie egyptskiej w podobnychże okolicznościach. P. Princeteau udał się do Konsula jeneralnego francuzkiego w Egypcie, oświadczając, że i on nie może dalej pozostać i prosząc, iżby złożył Paszy jego dymissyą. Konsul, pochwalając ten krok, oznajmił Vicekrólowi, że wszyscy oficerowie francuzcy bez wyjątku, znajdujący się w tej chwili w służbie jego, opuszczają Egypt niezwłocznie. To oświadczenie sprawiło wielkie na umyśle Paszy wrażenie. Chciał więc wycofać się i na domiar niezręczności, zaofiarował powiększenie płacy wszystkim oficerom i podoficerom francuzkim, ale Konsul przyśpieszył wyprawienie ich z Egyptu. *(P. P.)*

TURCYA.

Korrespondencya z Andrinopolu potwierdza, w Nowej Gazecie Pruskiej, że jeden turek skazany został na ścięcie w tém mieście i stracony 7 Grudnia, za to, że publicznie kazał, iż prawdziwym Prorokiem jest nie Mahomet, ale Chrystus. Korrespondent dodaje, że odkryto wielką liczbę osób, wyznających tož przykonanie religijne i że sądzą iż jest to całe towarzystwo, mające naczelnika i zbierające się tajemnie.

— Gazeta *Zeit* daje nowiny ze Stambułu z dnia 2 Stycznia. Największa czuć się tam daje drożyzna; Rząd wypuścił jeszcze dwa miljony *Kaimes*.

— Liczba wychodzców wszelkich krajów co dnia tu się pomnaża, ale dotąd ludzie ci nie są użyci do służby.—Posłowie czterech Mocarstw zgromadzają się codzień u Posła Austryackiego.—Pułkownik inżenjerów francuzkich, P. Dieu, kreśli w tej chwili plan obozu pod Konstantynopolem. — Statek parowy Austryacki *Custozza* krąży dokoła wyspy Rodes, gdzie ukazali się piraci. — Wojska tureckie, pod wodzą Ahmed-paszy, gromadzą się na granicy Perskiej.

— Depesza telegraficzna z Wiednia, 13 Stycznia odebrana w Berlinie, donosi, że odpowiedź Porty, zawierająca przyjęcie propozycyj czterech Mocarstw, przybyła do Wiednia i że Reprezentanci tych Mocarstw uznali ją za dostateczną.

— Piszą z Wiednia, pod dniem 11 Stycznia, do jednej gazety niemieckiej, że Posłowie Austryacki i Pruski w Konstantynopolu, na wzór Posłów tychże Mocarstw w Paryżu, uczynili ze swej strony zarzuty przeciw wyjściu flotty anglo-francuzkiej na Czarne Morze.

— Dowodzca gwardyi przybocznej, Ruszid-pasza, został złożony z dowództwa; Minister policyi, Heyreddin-pasza, miał się udać do Azyi, w charakterze Inspektora armii Anatolijskiej.

— Donoszą z nad brzegów Dunaju do gazety Augsburskiej, że liczna partya Serbów, przywiązanych do Cesarza Jmci Rossyi, przez wdzięczność za odebrane dobrodziejstwa, obchodziła w Belgradzie dzień świętego Mikołaja uroczystém nabożeństwem, na którym była odśpiewana zwykła za tego Monarchę modlitwa i hymn «*Na vragi ze probedu,*» (oby zwyciężył swych wrogów). Przeciw tej demonstracyi protestowali nie turcy, ale Konsulowie Angielski i Francuzki, uznając ją za jawne złamanie neutralności Serbii.

— W Nowej Gazecie Pruskiej donoszą z Kandyi, że na tej wyspie popełnione zostały krwawe bezprawia nad chrześcianami.

— Podług doniesień z Beyruth, 29 Grudnia, wiadomość o wzięciu Bagdadu przez wojska Perskie żadnej niema zasady, tym bardziej, że wojna nie jest jeszcze formalnie wypowiedziana.

— Podług depeszy Konsula Angielskiego w Damaszku, z dnia 19 Grudnia, Persya postanowiła wysłać trzy korpusa wojsk: na Erzerum, Bagdad i ku Perskiej zatoce. Taż depesza donosi, że Posłowie Angielski i Turecki już opuścili Teheran.

— Podług listów z Wiednia, 5 Stycznia, zgoda pomiędzy Sułtanem i jego Ministrami nie jest doskonała. Halil-pasza, jak zapewniają, ma być mianowany Prezesem Rady Najwyższej (Achiani). Reszid-pasza gorliwie stara się o to mianowanie. *(P. P.)*

— Korrespondencya ze Stambułu do gazety Augsburskiej opowiada, że przybyły w tych dniach do tej stolicy sławny turkolub, lord Dudley Stuart, ofiarował się Seraskierowi oddać w rozrządzenie Porty legiją cudzoziemską, uorganizowaną na wielką stopę, ale że Minister Wojny zbył go temi słowy: «zobaczymy.»

— Takaż korrespondencya, donosząc o porażce, zadanej przez wojska rossyjskie Szamilowi, w Listopadzie zeszłego roku, czyni z tego względu następne uwagi:

«Wnioski, jakie gazety francuzkie pozwalają sobie czynić z powolności postępu oręża rossyjskiego w górach Kaukazu, są tym godniejsze uwagi, że te wnioski zawierają się w tych samych numerach, w których prawie obok wyczytujemy raporta o wyprawach, dokonanych przez francuzów w Algeryi. I tak, po 20 leciech posiadania, Francya widzi się co dnia zmuszoną bronić, z orężem w ręku, swoich zawojowań algerskich przeciw attakom tubylców, a jednak Algerya jest daleko bliżej położona od źródeł potęgi Francyi, niż Kaukaz od takichże zasobów Rossyi, kommunikacye są nieporównanie więcej zapewnione, warunki miejscowości daleko dla Francyi pomyślniejsze Czyniąc więc, acz najbardziej powierzchowne porównanie między Kaukazem i Algeryą, przekonamy się że w obu przypadkach, postęp może być tylko stopniowy, i że przeto wywody, czynione przez gazety francuzkie, więcej niż lekkomyślne, gruntują się na systemacie dobrowol-

nego złudzenia, jeżeli nie wypływają wprost z niewiadomości rzeczy.»

— Donoszą do tejże gazety z nad-Dunaju, z dnia 5 Stycznia, że w Andrinopolu, Ruszczuku i Widdynie wielka niechęć objawia się pomiędzy oficerami i żołnierzami, i że władza Omera-paszy co dnia tam słabnie.

— Turcy fortyfikują wszelkiemi środkami swoję pozycyą pod Maczina.

— Korrespondencya z Orsowa, z dnia 3 Stycznia, donosi, że nietylko w Bosnii, ale i w Albanii, Macedonii i Romanii formują się oddziały wojsk za pomocą werbunku dobrowolnego i przymuszonego, oraz przywołania do broni spahisów, (dawnej nieregularnej jazdy, która od czasu wytępienia janczarów nie była użyta). Za nadejściem wiosny oddziały te mają się udać ponad Dunaj i Omer-pasza odbierze tym sposobem od 30 do 40,000 armii posiłkowej.

— Wbrew wszystkiemu, co było mówiono i pisano, gazeta *Zeit* twierdzi, według nowin wprost otrzymanych z Afryki, że Bey-Tunisu nie poszle Porcie ani okrętów, ani pieniędzy, ani wojska. Zresztą cała siła morska Beya składa się z 2 fregat, dwóch brygów i jednej parowej szalupy.

PERSYA. Na wiarę gazety *Nouvelliste Marseillais* inne gazety powtórzyły wiadomość, że Persowie opanowali miasto Bassorę i że armija ich ma rozkaz obsadzania garnizonami wszystkich miast tureckich, które zawojuje. Bassora, w ostatnim jeszcze wieku, liczyła 300,000 mieszkańców; dziś ma ich do 60,000; prowadzi znaczny handel przez zatokę Perską, od której odległą jest tylko na 88 kilometrów. To szacowne położenie, które turcy i persowie pokilkakroć już sobie wydzierali, zależy od paszaliku Bagdadzkiego. *(J. de S.-P.)*

WŁOCHY.

RZYM, *27 Grudnia*. Papież mianował monsignora Antonio de Luca Nuncyuszem Apostolskim przy Dworze Bawarskim na miejsce mons. Sacconi. Nowy Nuncyusz niezwłocznie uda się do Munich. Jest to jeden z najuczeńszych Prałatów Włoskich; dotąd zajmował stolicę Biskupią Aversa, w Królestwie Obu Sycylij.

— Akademija św. Łukasza odbyła wybory zwyczajne na członków. Klassa architektury wybrała do wydziału Professorów Zagranicznych: P. Ludw. Visconti w Paryżu, Członka Instytutu i architekta Cesarskiego, (*) P. Carlo Mosca, pierwszego architekta Króla Jmci Sardyńskiego, i P. Alberta Cavos, architekta w służbie Cesarsko-Rossyjskiej.

— W dniu nowego Roku miasto Rzym oświecone zostało po raz pierwszy gazem i ta nowość oznaczona była świetną illuminacyą. Lud późno w noc przechadzał się po ulicach, wyrażając swą radość z tej pożytecznej zmiany. *(J. de S.-P.)*

HISZPANIJA.

MADRYT, *8 Grudnia*. (Przez telegraf.) Nowonarodzona Infanta, córka Królowej Izabelli, umarła dziś o południu. Królowa nic jeszcze nie wie o zgonie swego dziecięcia.

(*) P. Visconti w tych dniach umarł.

— Takie tu panują zimna, że rzeki, Manzanarès i Jarama, były miejscami przy brzegach zamarzłe. Trzy szyldwachy zmarzły na ulicach Madrytu.

— Podług nowin z Kuby 22 Grudnia, nowy Gubernator zapowiedział, że uczyni wszystko, co od niego zależy, dla zapobieżenia wylądowywaniu niewolników i dla imania okrętów, prowadzących handel murzynów. *(P. P.)*

PORTUGALIJA.

Sessya Kortezów Portugalskich została osobiście otwarta przez Króla-Regenta w dniu 2 Stycznia. J. K. Mość miał długą mowę, w której zdawał sprawę ze stosunków zagranicznych i stanu wewnętrznego kraju, wskazał przyszłe postępowanie władzy prawodawczej. Obie Izby wyznaczyły Kommisarzy do ułożenia odpowiedzi na mowę Tronową. *(P. P.)*

SZWAJCARYA.

Zgromadzenie Federalne rozpoczęło swoję sessyą w dniu 9 Stycznia.

AMERYKA.

Korrespondencye z Washington zapewniają, że Rząd Stanów zajął się na serio przedsięwzięciem środków przeciw awanturniczej wyprawie na niższą Kaliforniją, która już opanowała miasto Sonora. Posłany został okręt dla schwytania bandy i odwiezienia jej do Kalifornii, gdzie ci rabusie będą sądzeni.

Żywe rozprawy miały miejsce w Parlamencie Stanów nad wnioskiem, iżby uchwalone było podziękowanie kapitanowi Ingraham, za wiadome wdanie się jego w sprawę wychodzca Costa w Smyrnie.

— Gazety New-Yorkskie, z dnia 22 Grudnia, wzręcz zaprzeczały wieści, jakoby nowa wyprawa gotowała się na podbicie wyspy Kuby. Wszakże, *New-York-Herald* z dnia 25 Grudnia donosi, że Rząd odebrał wiadomość o wyjściu z samegoż New-Yorku i z Nowego Orleanu groźnej wyprawy na Kubę. Niezwłocznie wydane zostały rozkazy imania osób, których mają za przywodzców tej nowej awantury, ale myślą powszechnie, że ten środek jest już niewczesny. Jest to, jak mówią, cała flotta, która już wyszła pod żagle.

— Straszliwy pożar miał miejsce w porcie New-York 26 Grudnia i szkody wynoszą do miljona dollarów; zgorzało sześć wielkich okrętów, z nich niektóre z pełnym ładunkiem.

MEXYK. Listy z Mexico, z dnia 17 Grudnia, donoszą, że jenerał Santa-Anna obwołał się Dyktatorem z tytułem Najjaśniejszej Wysokości (Altesse Sérénissime), dochodem rocznym 60,000 dollarów i prawem mianowania następcy po sobie.

— Gazeta *Revue Californienne* podaje za rzecz pewną, że hrabia de Raousset Boulbon mianowany został pułkownikiem armii Mexykańskiej i Gubernatorem prowincyi Sonora.

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOSCI.

PARYŻ, *15 Stycznia.* Monitor wczorajszy zawiera Dekret Cesarski z dnia 12 b. m. urządzający dyametr, wagę i stopę alliażu miedzi w monecie złotej dziesięcio-frankowej i nakazujący bicie monety złotej pięciofrankowej.

— Podług korrespondencyi Gazety Belgijskiej *Indépendance* Bank francuzki odmówił pożyczenia Rządowi 200 miljonów franków na 5 od sta, składając się złym stanem własnych finansów.

— Na Giełdzie 14 Stycznia 4½ procentowe 100 franków— 3 procentowe 72 franki 50 centimów.

LONDYN, *14 Stycznia.* Podług korrespondencyi gazety Belgijskiej, zaprzeczano dziś wieczorem pogłosce o wyjściu lorda Aberdeen z Gabinetu; szlachetny Hrabia jest w zupełnej ze swemi kollegami zgodzie co do wszystkich istotnych kwestyj.

— Na Giełdzie dzisiejszej (przez telegraf) Konsolidy 93⅝.

HAGA, *11 Stycznia.* Dekretem Królewskim P. Rappard, Dyrektor Gabinetu Królewskiego, mianowany został Ministrem Wyznania reformowanego, na miejsce P. von Doorn, który zarządzał tym wydziałem tymczasowo; ten ostatni mianowany Radzcą Stanu.

TURCYA. Podług listu prywatnego ze Stambułu, część tureckiej, francuzkiej i angielskiej flotty wyszła na morze Czarne. Flotylla ta składa się ze statków parowych różnej wielkości. Są dwa wielkie linijowe śrubowe okręty angielskie, jeden takiż francuzki, trzy fregaty parowe tureckie, dwie angielskie i trzy francuzkie. — Jednej z ostatnich nocy był wielki pożar koło Stambulskiej rogatki; zgorzało 200 domostw greckich. *(P. P.)*

STANY ZJEDNOCZONE. W dniu 25 Grudnia zaszły rozruchy w Cincinnati, gdzie wtenczas znajdował się Legat Papiezki w Brezylii, monsignor Bedini, który zrana celebrował uroczyście mszą w katedralnym kościele. Wieczorem zebrało się około 500 niemców dla wyprawienia Legatowi kociej serenady (charivari). W ogóle wielka zawziętość panowała przeciw temu duchownemu dygnitarzowi, gazety niemieckie gwałtownie na niego powstawały, porównywając go z Haynau'em, i grożąc takiem przyjęciem, jakiego jenerał austryacki doznał był w Londynie.

Policya, w czas ostrzeżona, miała się na baczeniu, w chwili kiedy niemcy nadciągnęli całą bandą przed pałac arcybiskupi, gdzie Monsignor Bedini był się zatrzymał, Policya attakowała burzycieli i kilku aresztowała. Przyszło do bitwy powszechnej i dały się słyszeć wystrzały pistoletowe; wszakże zwycięztwo pozostało przy prawnej władzy.

Przez całą noc na 26 Grudnia miasto było w fermentacyi; ku porankowi spokojność została przywrócona. Podczas rozruchów czternaście osób odniosło rany; z nich jedna w ciągu nocy umarła.

CHINY. Donieśliśmy już, że miasto i port Amoi odebrane zostały przez wojska Cesarskie od powstańców 11 Listopada; to się odbyło bez wystrzału; podczas kiedy Cesarscy podstawiali drabiny do szturmu, powstańcy wychodzili przez drugą bramę i zabierali się na przygotowane dżunki. W tym razie wielu z nich potopiło się, wielu wymordowano i wzięto w niewolą. W samém mieście wojska dopuściły się największych okrucieństw nad mieszkańcami i wymordowały ich około 1000. Konsul angielski wdał się swoją powagą dla powstrzymania tej rzezi. Na jego wezwanie kapitanowie okrętów *Hermès* i *Bittern*, wylądowali oddział majtków, którzy wygnali wojsko Cesarskie z portu i odbili 400 jeńców; z nich połowa była rannych.

Odebranie Amoi jest jednym z tych faktów, jakich będzie mnóstwo w tej, ledwo zaczynającej się wojnie domowej; nie mają one wielkiego wpływu na ostateczny wypadek wojny i służą tylko do wyprowadzenia na jaw charakteru zarazem nikczemnego i okrutnego tej wyrodzonej ludności, która szczyci się najdawniejszą w świecie cywilizacyą.

Podług ostatnich nowin z północnych prowincyj główne siły pretendenta Tae-Ping-Wang są o 150 mil angielskich od Pekinu; Cesarz przerażony trwogą, zbiera naprędce armiją dla obrony stolicy.

— Wojska Cesarskie napróżno kusiły się odebrać Szanghai od powstańców; ostatni stracili dwa okręty, świeżo kupione od anglików i kilka dżunk, ale od strony lądu odparli attak. Cofając się, cesarscy splądrowali cały kraj okoliczny i mnóstwo osad spalili.

Przedtém jeszcze wpadł był w ręce attakujących kapitan Reynolds, anglik, który dowoził żywność powstańcom. Cały jego ekwipaż został wyrznięty, ale sam kapitan, zagroziwszy zemstą anglików, wypuszczony.

— Zapewniają że Cesarz wezwał na obronę swojej osoby i dynastyi hordy tatarów-mongołów i że takowe, w liczbie 270,000 ludzi, wkroczyły już w granice Chińskie, a z nich 70,000 przybyło pod Nanking. Jeżeli to prawda, zajdzie bezwątpienia nagła zmiana w losach wojny; hordy mongolskie są i dziś tém, czém były za czasów Dżyngis-Chana; powstańcy nie zdołają walczyć przeciw takiemu nieprzyjacielowi. *(J. de S.-P.)*

—

WIADOMOŚCI HANDLOWE. *Londyn, 12 Stycznia.* Ceny zboża ciągle się podnoszą. W Styczniu przeszłego 1853 roku płacono od 83 do 84 szylingów za kwarter pszenicy (od 19 rubli 10 kopiejek do 19 r. 35 kop. srebrem za czetwiert) W Maju cena spadła do 48 i 50 szyl. (11 r. 5 kop.; 11 rub. 50 kop.) Od tego zaś czasu podnosiła się bez przerwy do końca roku, a 31 Grudnia stanęła na 85 szylingów (19 rubli 55 kopiejek.)

Позволяется печатать. 11 Января 1854 года. *Цензоръ Н. Ахматовъ.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.